

УДК: 81'243:81'27:159.947

Марія Федорів

ORCID ID: 0009-0000-8460-970X

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

**РОЛЬ ВІЗУАЛЬНИХ СТИМУЛІВ У ЗНИЖЕННІ СТРЕСУ ТА ПОКРАЩЕННІ НАВИЧОК УСНОГО МОВЛЕННЯ НА ПРИКЛАДІ КЕМБРИДЖСЬКОГО ІСПИТУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

*Візуальні стимули відіграють важливу роль у вивченні іноземної мови, особливо під час стресових усних іспитів, коли тривожність може негативно впливати на результати студентів. У цій статті досліджуються когнітивні механізми використання візуальних стимулів у Кембриджському іспиті з англійської мови (Cambridge English Speaking Exam – CESE) та їх вплив на зниження тривожності, пов'язаної з тестуванням, та розвиток навичок говоріння. Гіпотеза дослідження передбачає, що візуальні стимули активують праву півкулю мозку, відповідальну за обробку образів та емоцій, тоді як текстові інструкції активують ліву півкулю, яка обробляє логічну інформацію. Коли обидві півкулі задіяні одночасно, студенти зосереджують свої когнітивні ресурси на виконанні завдання, залишаючи менше місця для нервозності. Дослідження базується на огляді наукової літератури щодо спеціалізації півкуль, методів зниження стресу та ролі візуальних засобів у засвоєнні мови, спостереженнях, інтерв'ю та порівняльному аналізі.*

**Вступ.** Мовні студенти часто відчувають підвищену тривожність під час усних іспитів, що може негативно впливати на їхню продуктивність. У Кембриджському іспиті з англійської мови використовуються візуальні матеріали, такі як фото, ілюстрації та діаграми, покликані допомогти кандидатам у структуруванні відповідей (Cambridge Assessment English). Ця стаття досліджує ефективність візуальних стимулів у зниженні стресу та підвищенні продуктивності усної мовленнєвої діяльності шляхом залучення обох півкуль мозку.

**Огляд літератури.** Дослідження спеціалізації півкуль мозку дає уявлення про те, як обробляються різні типи стимулів. Як відомо, права півкуля переважно асоціюється з творчою діяльністю, розпізнаванням візуальної та емоційної інформації, тоді як ліва півкуля, серед іншого, відповідає за мовлення та логічне мислення (Springer & Deutsch, 1998). Дослідження свідчать, що одночасна активація обох півкуль може покращити когнітивні функції та емоційну регуляцію (Davidson, 2004).

Крім того, згідно з гіпотезою афективного фільтра у вивченні мов (Krashen, 1982), тривожність перешкоджає засвоєнню мови. Натомість, візуальні стимули сприяють зниженню афективних бар'єрів, створюючи сприятливе когнітивне середовище (Mora & Arnold, 2000). Дослідження сугестопедії – методики навчання, що включає релаксаційні техніки та візуальні матеріали, – також демонструють, що студенти, які вивчають іноземну мову з використанням візуальних матеріалів, мають нижчий рівень стресу та краще запам'ятовують мовні структури (Lozanov, 1978).

**Методика дослідження.** У дослідженні використовується змішаний методологічний підхід: експериментальне дослідження – контрольований експеримент із порівнянням рівня продуктивності та тривожності серед кандидатів, які використовують візуальні стимули, та тих, хто спирається лише на текстові інструкції; інтерв'ю – якісний аналіз відгуків учасників щодо впливу візуальних матеріалів, що відповідають формату CESE; порівняльний аналіз – оцінка рівня плавності, зв'язності та лексичного багатства відповідей.

**Аналіз результатів дослідження.** Спостереження, інтерв'ю та порівняльний аналіз дозволяють проаналізувати роль візуальних стимулів у завданнях за форматом CESE. А саме, вони виконують такі функції:

- **Зниження стресу:** зображення створюють впізнаваний і привабливий контекст, зменшуючи невизначеність та тривожність.
- **Когнітивна активність:** активація правої півкулі сприяє генеруванню ідей та покращує відтворення інформації.
- **Структурування відповідей:** студенти використовують візуальні матеріали для організації своїх відповідей, що сприяє кращій зв'язності та плавності мовлення.
- **Підвищення взаємодії:** у парних або групових завданнях візуальні стимули допомагають узгоджувати і регулювати черговість висловлювань та уточнювати інформацію.

Таким чином, результати експерименту підтверджують гіпотезу, що візуальні стимули активують обидві півкулі мозку, сприяючи зниженню тривожності студентів під час залікових та іспитових випробувань за рахунок ефективного розподілу когнітивних ресурсів.

**Висновок.** Візуальні стимули в усних іспитах відіграють важливу роль у зниженні тривожності та покращенні навичок говоріння. Завдяки залученню обох півкуль мозку ці матеріали забезпечують когнітивну та емоційну підтримку, що веде до кращих результатів. Подальші дослідження можуть зосередитися на впливі різних типів візуальних стимулів на студентів з різними рівнями мовної компетентності. Результати можуть мати значний вплив на розробку мовних тестів, обґрунтовуючи інтеграцію візуальних елементів у програми курсів іноземних мов з метою підтримки емоційного балансу та покращення екзаменаційних результатів.

Джерела.

1. Cambridge Assessment English. *The Cambridge English Scale Explained*. URL: [www.cambridgeenglish.org](http://www.cambridgeenglish.org).
2. Davidson, R. J. (2004). What does the prefrontal cortex “do” in affect: perspectives on frontal EEG asymmetry research. *Biological Psychology*, 67(1-2), 219-234. <https://doi.org/10.1016/j.biopsycho.2004.03.008>
3. Krashen, S. D. (1982). *Principles and practice in second language acquisition*. Pergamon Press. [https://www.academia.edu/download/54883275/Krashen\\_Communicative\\_Approach\\_by\\_Stephen\\_Crashen\\_1.pdf](https://www.academia.edu/download/54883275/Krashen_Communicative_Approach_by_Stephen_Crashen_1.pdf)
4. Lozanov, G. (1978). *Suggestology and outlines of suggestopedya*. Gordon & Breach.
5. Mora, C. F., & Arnold, J. (2000). Affect in language learning. *TESOL Quarterly*, 34(4), 790. <https://doi.org/10.2307/3587794>
6. Springer, S. P., & Deutsch, G. (1998). *Left brain, right brain: Perspectives from cognitive neuroscience* (5th ed.). W H Freeman/Times Books/ Henry Holt & Co.

**Мойсіюк Валентина Іванівна**

*Структурний підрозділ ЗДО Малопраутинського ліцею  
Шепетівського району Хмельницької області*

### **ВИКОРИСТАННЯ ВІРШІВ-ЗАБАВЛЯНОК В РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: КОНСУЛЬТАЦІЯ ДЛЯ БАТЬКІВ**

Дошкільний вік має особливе значення для мовного розвитку дитини. Незважаючи на той факт, що по своїй структурі і правилами мова являє собою одне з найбільших винаходів людства, діти, незалежно від країни проживання, історичних і географічних факторів, соціальних, політичних та економічних змін, які впливають на суспільство, з незвичайною легкістю засвоюють мову і опановують промовою в ранньому дитинстві. У ранньому дошкільному періоді діти вже володіють більш або менш певними уявленнями про те, що їх оточує. Вони поступово вчаться правильно комбінувати слова, об'єднуючи їх в невеликі фрази. Інтерес дитини до світу навколо продовжує зростати. Він швидко засвоює значення слів, що належать до оточуючих його предметів, прислухається до мови інших людей, пробує різні інтонаційні реакції. І для того, щоб дитина не просто пасивно накопичувала словниковий запас, а вчилася ефективно застосовувати його на практиці, в цьому віці вкрай важливо постійне, різноманітне спілкування дорослих з дитиною. Саме тому продуктивний розвиток словникового запасу дитини є одним з основних завдань дошкільної педагогіки.

Розвиток мовлення неможливий без емоційних вражень дитини. Рідна мова є благодатним і природним ґрунтом для розвитку емоційних прихильностей, розумових і мовленнєвих здібностей дитини. З давніх часів на допомогу в цій галузі приходив **фольклор** – особлива область народної творчості, яка створюється колективно народом і відображає його багатовіковий досвід і світогляд. При цьому одним з найбільш доступних джерел розвитку дитячої мови в ранньому віці є малі фольклорні форми (загадки, потішки, лічилки, колискові). Виховне, пізнавальне та естетичне значення малого фольклору величезна, його не даремно називають **народною дидактикою**. Несвідомо захоплюючись їм, дитячий розум швидко засвоює найпростіші естетичні і моральні вимоги, дізнається, що таке істинно народну мову, знайомиться з влучними виразами і художньо вірними описами природи і явищами навколишнього життя. На думку А.П.Усової, за допомогою малих форм фольклору можна вирішувати практично всі завдання методики розвитку мовлення, поряд з основними методами та прийомами мовного розвитку дітей.

Особливе місце серед засобів малого фольклору займають **потішки (забавлянки)** – ритмічні поетичні твори, які багато століть передавались від одного покоління до іншого і поступово придбали зміст і форму, відповідні законам дитячої естетики і психіки. Вони являють собою специфічну галузь народного творчості, що поєднує поетичну та музичну складову, світ дітей і світ дорослих. Потішки являють собою ігри дорослого з дитиною (з його пальчиками, ручками, ніжками тощо). З їх допомогою здійснюються ті емоційно-тактильні контакти дорослого і дитини, яких так не вистачає сучасним дітям, крім того вони дозволяють внести в навчальний процес елементи рухової активності, які пов'язані з формуванням мовленнєвої діяльності. Чим більше дрібних і складних рухів виконує дитина, тим більше ділянок мозку включається в роботу. Потішки розраховані на активність самої дитини, коли він виконує самостійно ігрові рухи, співвідносить їх зі змістом. Вони розвивають мовленнєві центри мозку дитини, спонукають його до повторення спочатку дій, а потім і